

VELIKONOČNO TRIDNEVJE *v Slovenski hiši*

Veliki četrtek

Spominsko bogoslužje na zadnjo večerjo smo delili v slovenski cerkvi Marije Pomagaj 2. aprila. Uro pred sv. mašo se je počasi polnila cerkev s pripravami, molitvijo rožnega venca in zakramentom svete spovedi.

Ob 20. uri pa se je ob spremstvu mladih glasov začela Sveta daritev, ki jo je daroval delegat g. Franci Cukjati. Po Jezusovem zgledu je mašnik s pomočjo ministrantov izvedel obred umivanja nog dvanajstim možem in fantom iz naše skupnosti. Posebno sodelovanje so tudi imeli letošnji prvoobhajanci z branjem prošenj in molitvijo desetke rožnega venca kot spomin na ustanovitev evharistije, ki jo je Jezus svojim apostolom prvič nudil in ki jo bodo oni letos prvič prejeli.

Po obhajilu sta duhovnika g. Franci in g. Robert, skupaj z ministranti, ponesla sveto Rešnje telo v tabernakelj, ki predstavlja kraj, kjer je Jezus preživel ta večer v ječi.

Na tem mestu smo ga nato molili, najprej družine od 21. do 22. ure potem pa še mladi. S sporedom molitvenih ur, smo Jezusa spremljali na vrtu Getsemani in tako s češčenjem premišljevali o Njegovem trpljenju na predvečer pasijona.

ni pevski zbor San Justo pod vodstvom prof. Andrejke Selan Vombergar.

Drugi del so bile slovesne prošnje za vse potrebe.

Tretji del je bilo češčenje križa, ko smo se verniki v tišini približali in počastili znamenje naše odrešitve. Po tem delu so ministranti pripravili oltar in nanj položili prt.

V četrtem delu je sledilo sveto obhajilo s hostijami, posvečenimi na veliki četrtek. Po obhajilu je bilo izpostavljeno Najsvetejše, da smo lahko še naprej vztrajali v molitvi in zbranosti.

Po zaključku obredov smo se v tišini razšli na svoje domove, z mislijo na Kristusovo daritev in v pričakovanju vstajenja.

Ostale dele bogoslužja je spremljal Mešani pevski zbor San Justo pod vodstvom prof. Diega Péreza ter ob sodelovanju ljudskega petja.

Velika zahvala vsem, ki so sodelovali pri pripravi in izvedbi obreda: duhovniku, ministrantom, bralcem (beril in povezave), pevcem, pastoralnemu odboru ter vsem, ki s svojim delom in prisotnostjo prispevate k lepemu in dostojanstvenemu bogoslužju.

Ob tem se z veseljem zavedamo, da imamo tudi po toliko letih možnost obhajati bogoslužje v slovenskem jeziku. To je dragocen dar, ki ga je vredno ohranjati.

Vabljeni vsi, da podpiramo vse, kar se dogaja v cerkvi Marije Pomagaj v Slovenski hiši v Buenos Airesu, ter da še naprej podpiramo naše duhovnike, saj s svojo prisotnostjo in sodelovanjem ohranjamo našo vero, jezik in skupnost.

MG

Velika sobota

V soboto, 4. aprila, smo se zbrali v cerkvi Marije Pomagaj na Velikonočni vigiliji, »da po starem izročilu ... to noč posvetimo bedenju za Gospoda.«

Na dvorišču je mašnik blagoslovil ogenj, z njim prižgal velikonočno svečo in razglasil: »Svetloba slavno vstalega Kristusa naj prežene temine srca in duha«. Za tem je v sprevodu z ministranti ponesel Kristusovo luč v

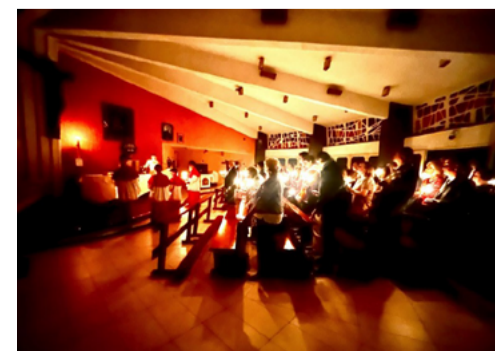

notranjost cerkve. Postopoma se je ta s prižganimi svečami vernikov razsvetlila. Po petju velikonočne hvalnice je sledilo besedno bogoslužje, ki nas je uvedlo v »premišljevanje, kako je Bog reševal svoje ljudstvo, v teh dneh pa nam je poslal svojega Sina kot odrešenika«. Sledilo je krstno bogoslužje (ki vsebuje petje litanij vseh svetnikov, blagoslov krstne vode in obnovitev krstnih obljub) in evharistično bogoslužje.

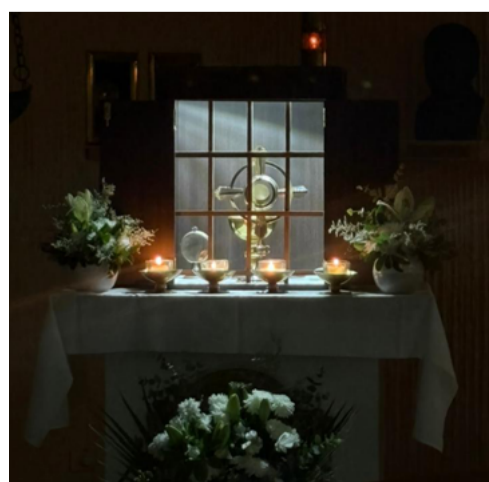
Obred sta vodila gospoda Franci Cukjati in Robert Brest. Lepo pripravljen in okrašen bogoslužni prostor, sodelovanje ministrantov, strežnikov in nevidnih pomočnikov, jasno branje napovedovalca in drugih bralcev, ljudsko in zborovsko petje (zbor Ex-corde) je slovesnost še posebno obogatilo.

Vsa Cerkev je osredotočena na to noč, ki se je spremenila v Luč, zato - kot v velikonočni hvalnici- recimo: »Veséli se zdaj, nebeška množica angelov, veselite se božji služabniki: in ob zmagi tako velikega Kralja naj zadonijo mogočni glasovi. Veséli se tudi vsa zemlja, ožarjena s takim sijajem, in razsvetljena od bleksa večnega Kralja naj začuti, da je tema z vesoljnega sveta pregnana. Veséli se tudi, mati Cerkev, okrašena s sijajem tako svetle luči, in to svetišče naj odmeva od veselega vzklikanja množic.

Lucijana Hribar

Odbor SDO-SFZ 2026

Veliki petek

»Oče, v tvoje roke izročam svojo dušo.« (Ps. 31)

Obred Velikega petka smo začeli z molitvijo križevega pota, ki jo je pripravila mladina Slomškovega doma. Ob vsaki postaji so prebrali misli, ki so nas vabile k zbranemu premišljevanju in osebnemu poglobljenju.

Cerkev je bila lepo pripravljena, kar je še dodatno pripomoglo k zbranemu in spoštljivemu vzdušju. Obrede je vodil č. g. Robert Brest ob sodelovanju ministrantov.

Prvi del je bilo bogoslužje božje besede, kjer smo prisluhili berilom in pasijonu po sv. Janezu, ki ga je s petjem oblikoval Meša-

VELIKI TEDEN V SLOVENSKI VASI V LANUSU

V dneh pred cvetno nedeljo so se v Hladnikovem domu zbrala dekleta in gospe, da bi po slovenski tradiciji izdelale butarice, ki so jih nato nesle k blagoslovu.

V naši skupnosti v Slovenski vasi v Lanúsu smo slovesno obeležili cvetno nedeljo. Praznovanje je bilo še posebej slovesno, saj ga je vodil nadškof msgr. Andrej Stanovnik. Duhovni program smo začeli z blagoslovom zelenja, oljčnih vejic in barvitih butaric. Zaradi slabega vremena slovesnosti nismo imeli na dvorišču,

temveč v cerkvi Marije Kraljice, kjer smo tudi obhajali slovesno sveto mašo. Hvala vsem, ki ste s svojo prisotnostjo in trudom pri izdelavi butaric obogatili ta sveti dan. Veseli smo, da smo kljub dežju napolnili cerkev.

V cerkvi Marije Kraljice smo obeležili veliki četrtek. Sveto mašo je daroval gospod Jože Bokalič, ki nas je spomnil na pomen zadnje večerje in krščanske ljubezni. Bogoslužju je sledila molitvena ura pred Najsvetejšim kot priprava na velikonočno tridnevje.

Na veliki petek smo se v molitvi in tišini spominjali Gospodovega trpljenja. Obred je vodil g. Bokalič, obsegal pa je branje pasijona, češčenje križa, slovesne prošnje za vse potrebe in sveto obhajilo.

Obred blagoslovitve velikonočnih jedil (v soboto, 4. 4. 2026) je bil resnično poseben dogodek, ki ga je prav tako opravil gospod Bokalič. Čudovito je bilo videti cerkev, polno vernikov, ki ohranjajo to lepo slovensko tradicijo. Ob pogledu na obložene košare se

nismo spomnili le na praznike, temveč tudi na naše drage prednike, ki so nas naučili ljubit te običaje.

Zvečer je sledila velikonočna vigilijska blagoslov ognja in velikonočne sveče, slavlje luči, oznanilo velike noči, besedno bogoslužje, obnovitev krstnih obljub in evharistija. Sveto mašo je daroval g. Jože Bokalič.

Na velikonočno nedeljo smo v cerkvi Marije Kraljice obhajali slovesno slovensko sveto mašo, ki jo je vodil nadškof Andrej Stanovnik.

Praznovanje Kristusove zmage nad smrtjo je bilo še posebej doživeto, saj so s petjem, pod vodstvom Monike Urbanija, sodelovali tudi naši otroci. Ob koncu slovesnosti si je gospod nadškof vzel čas in ob izhodu osebno pozdravil prav vse navzoče, kar je še dodatno obogatilo naše praznično srečanje.

Veseli smo, da Gospodovi prisotnosti nas povezuje kot skupnost v upanju in ljubezni. Veselo veliko noč vsem!

DG

MLADINSKI KRIŽEV POT

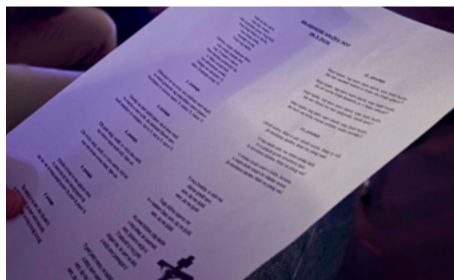
v Našem domu

Na Cvetno nedeljo smo mladi iz San Justa pripravili pobožnost križevga pota ter povabili vse, da bi v duhu vere spremljali našega Gospoda na vsakem koraku njegove poti na križ in v smrt "ne kot posamezniki, temveč kot skupnost: kot bratje in sestre, kot Sveta Cerkev".

V dvorani so bile pred vsemi narisane podobe štirinajstih postaj, ki so nam pomagale premišljevati posamezne postaje ter nas navdihovale, da bi živeli po tem, kar nas je učil Jezus Kristus: »Če hoče kdo hoditi za menoj, naj se odpove sebi, vzame svoj križ in hodi za menoj«.

Ob tem smo mladi v molitvi premišljevali ter prosili Boga, naj nam podeli milost, da pred trpljenjem ne bi bežali ali zgolj čakali, da mine, temveč da bi svoj križ z vero in zaupanjem sprejeli ter ga stisnili k sebi — ne kot samo kos lesa, temveč kot sveti križ, na katerem je božji Sin daroval svoje življenje za naše odrešenje.

Premišljevanje smo spremljali tudi s pesmimi, ki so nas poučevale in pomagale globlje razumeti Jezusovo ljubezen do nas

ter našo ničevost.

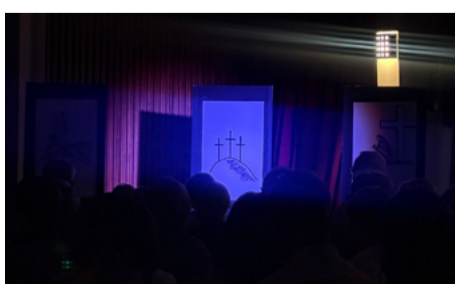
*Ko pred križem zdaj klečim,
v tvoj obraz se zastrmim,
vem, ljubezni večje ni.
Ti odpustil si moj greh,
dvigaš me, ko sem na tleh,
s križa smrt premagal si.*

Ta križev pot nam je pomagal, da smo se kot skupnost še bolj povezali ter v srcu pripravili na veliki teden. Ob njem smo se ustavili, razmislili o svojem življenju in znova odkrili, kako nas Jezus ljubi in vabi, da hodimo za njim.

Naj nas to, kar smo doživeli, spremlja tudi v prihodnjih dneh — da ne bi ostalo le pri besedah in trenutkih, ampak da bi se pokazalo v naših dejanjih, v naši veri in v našem odnosu do drugih.

Skupaj želimo stopiti naprej v veliki teden z odprtim srcem, pripravljeni, da z Jezusom hodimo pot križa.

Agustín Malovrh

MLADINSKE DUHOVNE VAJE

Vsako leto pride vikend, ko se ustavimo. Ko odložimo telefone, šolo, delo in si vzamemo čas za vprašanja, ki jih v vsakdanjem življenju pozabimo. Letos smo ga preživeli od 6. do 8. marca, v samostanu Santa Catalina v San Justu.

Prišli smo iz različnih okrajev, vsak s svojim tednom za seboj. Imeli smo na voljo cerkev tik ob sebi, kamor smo lahko šli kadarkoli, vsak po svojem ritmu.

G. Gašper Mauko nas je vodil skozi pet srečanj na temo "Iskanje: velika življenjska vprašanja: iskanje ljubezni, sreče, smisla, skupnosti in sebe". Srečanja so bila poglobljena, a prijetna. Vključil je igre in dinamike, ki so nam pomagale, da smo se sprostili in odprli. Ob sobotnem popoldnevu sta nas obiskala g. Franci Cukjati in g. Robert Brest, ki sta z nami delila zakrament svete spovedi. Med duhovnimi vajami so se razvili pogovori, tako o resnih temah kot o bolj sproščenih stvareh. Sobotni večer smo nadaljevali s češčenjem Najsvetejšega. V nedeljo smo zaključili s sv. mašo in skupnim pregledom vikenda, kjer je vsak povedal svoje.

Kaj pravijo mladi:

»V petem srečanju, »Iskanje sebe«, nam je g. Gašper predlagal, da bi naredili sestavljenko ki jo je prinesel. Razdelili smo se v skupine tako, da je vsaka naredila svojo sestavljenko, ki je bila del večje sestavljenke. Razložil nam je, da je smisel te sestavljenke pokazati, da tako kot vsak del sestavljenke, ima vsak od nas svojo »obliko«, oz. darove, katere jih moramo uporabljati za »sestaviti sestavljenko«,

oz. zgraditi skupnost.«

»V teh duhovnih vajah je G. Gašper zelo lepo pripravil 5 srečanj, med katerimi smo se skupaj poglobili v naše vsakdanje izkušnje in vprašanja o veri. Pripravil je vse na zelo dinamičen način in z aktualnimi primeri, kar me je spomnilo, da nisem sama na tej poti. Centralni odbor je poskrbel, da smo imeli pokrite vse potrebščine, tako da smo bili popolnoma v zavesti pri osebni molitvi in refleksiji, posebna zahvala gre tudi njim.«

Hvala g. Gašperju za srečanja in dobro vzdušje, g. Franciju in g. Robertu za duhovno prisotnost. Hvala ekipi centrale za kuhanje in skrb. Hvala vsem za spremljanje, molitve in pomoč. In hvala vsem mladim, ki ste prišli z odprtim srcem.

SDO-SFZ

ZAČETEK SLOVENSkih ŠOL V BUENOS AIRESU

Žalostni čas, ko se počitnice končajo... ampak kot piše pesem... »je treba delat«...

V soboto, 14. marca, smo se zbrali v Slovenski hiši ob 9.30 in pričeli z rožnim vencem: ker smo bili v postnem času, smo zmolili žalostni del.

Mašo je daroval g. Gašper Mauko, ki nam je zelo lepo razložil evangelij. Nihče ni pričakoval, da bo začel tako: bili sta dve skodelici na mizici in je vprašal: "Če bi vam ponudil vodo, katero skodelico bi izbrali?" Vsi smo enoglasno - odrasli in otroci - odgovorili: "Ta čisto!", saj je ena skodelica bila zelo umazana. Gospod Gašper je potem razložil, kako sta se videla od zunaj farizej in cestinar. Kako se je farizej kazal po templju, da ni kakor drugi, cestinar pa je vedel, da je grešnik in je molčeče prosil Gospoda za milost in usmiljenje.

Ko je nato pokazal notranjost skodelic, smo pa videli, da je čista skodelica je znotraj bila

vsa umazana, umazana pa čista! Tako je bilo s srci farizeja in cestinarja.

Vprašal nas je, kako je potem boljše živeti in kakšno srce je lepše za Gospoda. Bog ne gleda naše zunanosti: obleke, uhanov, čevljev itd., sicer pa naše srce: dobrotljivost, solidarnost, usmiljenje, sodelovanje in dobre lastnosti, ki jih vsak ima.

Res nam je pustil premislek v tem in resnico v besedah.

Prosili smo za šolsko leto, naj nam sveti Duh pomaga v vsem dobrem in nas uči sprejemati tudi, kar včasih ni v redu. Prosili smo tudi za mir na svetu.

Po končani maši sem kratko nagovorila otroke, naj ne omagajo in še naprej vlagajo energijo v slovenščino in v slovensko šolo, saj na koncu poti vidimo uspehe, kar je čudovito, čeprav je včasih naporno tudi ob sobotah zgodaj vstajati ali med tednom hoditi

na kakšne vaje. Prosila sem jih, naj pomagajo drug drugemu, naj bodo med seboj strpni in prispevajo vsak svoj delež v sožitju sobivanja, naj vedno pomagajo prijatelju in sošolcu!

Starše sem pa prosila, naj spremljajo otroke in jih spodbujajo. Končno imamo učitelji in starši isti cilj. Potrudimo se, da bomo s skupnimi močmi in sodelovanjem dajali otrokom zgled, prave vrednote in spoštovanje do dela in navora, ki ga vlagamo. Otroci bodo cenili slovensko šolo toliko, kot jo bodo cenili starši!

Točno tako sem jih nagovorila: "Na poti učenja otroka čakajo izzivi, frustracije in trenutki, ko mu bo težko. To je naravno, normalno in tudi nam se večkrat tako godi. Prav v teh trenutkih se bo otrok največ naučil - ko bo zbral pogum, premagal oviro in rekel »da, sam sem naredil«. Zadovoljstvo pride s trdom, moč pa z vztrajnostjo. Ko otroku damo priložnost, da sam išče rešitve, mu sporočamo: »Verja-

mem vate. Ti zmoresš.« To od nas zahteva več potrpljenja in časa, ki ga mogoče nimamo v tej družbi, kjer živimo, a otroku podari največjo popotnico za življenje - zaupanje vase."

Končno sem se zahvalila tudi vsem učiteljem in sodelavcem, ki vsako soboto in včasih med tednom delajo za skupno rast in za našo srčno domovino.

LvS

Rožmanova šola

"Dobro jutro sonce, dobro jutro dan, dobro jutro ptički, ki ste zapeli nam!" Vendar v soboto, 28. marca, v Slovenskem domu San Martin ni sijalo sonce. Zjutraj je bilo deževno in namesto ptičkov nas je pozdravil zvonec, ki je naznanil nov začetek šolskega leta v Rožmanovi šoli.

Zbranim pred šolskimi vrati, je voditeljica Saši Podržaj izrekla dobrodošlico družinam, otrokom in učiteljicam. Spoštljivo smo sprejeli slovensko in argentinsko zastavo, ki sta ju nosili Aylin Diaz in Alma Skale ter ponosno zapeli obe himni.

Nato je veroučiteljica Olga Kociman navzoče povabila k blagoslovu z blagoslovljeno vodo. Najprej je dolgoletna voditeljica Nina Pristovnik Diaz, pokrižala novi voditeljici šole - Juli Kastelic in Saši Podržaj. Med medsebojnim blagoslovom so otroci, starši in učiteljice prosili, da nam bi božji blagoslov pomagal izpolniti naše poslanstvo, v naših otrocih posaditi seme ljubezni do slovenske kulture ter napolniti šolsko leto s smehom, radovednostjo, pesmi, molitvami in novim znanjem.

Sledila je predstavitev učnih moči: Andrejka Kociman in Katja Filipič (vrtec), Sofia Boltežar (1. razred), Saši Podržaj (2. in 3. razred), Cecilija Malovrh (4. razred), Magda Zupanc Petkovšek (6., 7. in 8. razred), Ariana Žigart in Katja Filipič (petje) ter Juli Kastelic in Olga Dolenc Kociman (verouk).

Del poslanstva šole je posredovanje slovenske kulture, zato je pomembno ohranjati slovenske navade. Po odmoru so se otroci posedli ob polnih mizah oblancev in zelenja in s pomočjo staršev in učiteljic izdelali butarice ter jih na cvetno nedeljo blagoslovili.

V postnem času smo želeli učencem posredovati pomemben dogodek naše vere. Olga in Juli sta pripravili križev pot, učenci so prehodili skupaj z duhovnikom postaje, molili in peli ob spremljavi Ariane (klavir) in Katje (kitara). Premišljevali smo o vsakodnevnih izkušnjah in kako slediti Jezusovemu zgledu tudi takrat, ko postane najtežje. Kot pripravo na veliko noč so se otroci spovedali z gospodom Robertom.

Bil je lep začetek skupaj s šolsko družino. Želimo si, da bi nam Bog vedno pomagal, da bomo sodelovali kot ekipa. Delati moramo skupaj, da postavimo trdne temelje, na katerih bomo lahko učili otroke, ki so prihodnost naše slovenske skupnosti.

Sofia Boltežar

Baragova šola

Začeli smo s poukom v 8. razredu Baragove šole in takoj smo se začeli pogovarjati o zadnjem letu učenja in prihajanja v šolo, kajti naslednje leto jih čaka že Srednješolski tečaj. Napisali so, kako so preživeli počitnice in kaj so delali medtem.

Nato smo se odločili malo brskati po glavi: kaj je glagol, pridevnik, samostalnik, veznik, predlog itd. Bi rekla, da imajo to na jasnem. Kako pa zdaj sklanjatve? Gledali so tabelo na steni, vprašanja in prišli do zaključka, da je v tem slovenščina zelo težka. To je res, španščina ima pa težje spreganje glagolov, sem jim rekla. Potem so pa bili malo bolj zadovoljni. Vsak jezik ima svoje težave. Kaj pa kitajščina z vsemi tisti simboli? In Luki je takoj rekel "nihau"! Ja, v redu, ampak Kitajci ne govorijo cel dan samo "živijo, živijo"! Pogovarjajo se med seboj. Sofi in Frida sta takoj se začeli smejati.

Med odmorom sva z Lukijem raziskovala in odprla neki stari aparat "videorekorder", ki je bil v kupu za smeti, ker je gotovo pokvarjen in ni več sodoben. Gledala sva vse, kar ima to notri in kako se je vrtel film. Za otroka XXI. sto-

letja je to bilo kakor iz rimskih časov hahaha.

Po odmoru je sledilo branje in smo poiskali v "Slovenskem svetu" Primoža Trubarja in zakaj je za nas tako važen pisatelj. Po tem pogovoru je bil že čas verouka.

Ravno takrat je že g. Boris vstopil v razred. Gotovo so govorili o skrivnostih velikega tedna. Prav lepo se je srečati v slovenski šoli, saj je čisto drugače kot med tednom, posebno v tem primeru, ko vsi trije učenci hodijo v različne šole in se med tednom ne vidijo. Ko smo mi hodili v slovensko šolo, smo se družili tudi med tednom, saj je večina hodila v farno šolo, ker smo živeli v Slovenski vasi.

LvS

Slomškova šola

V soboto, 21. marca, smo v Slomškovi šoli imeli prvi šolski dan. Čeprav je bil deževen, nas vreme ni prestrašilo, bili smo veseli in polni pričakovanj.

Najprej smo slovesno sprejeli slovensko zastavo, ki sta jo prinesla najboljša učenca osmega razreda. Nato smo zapeli slovensko himno. Gospod Franci Cukjati nam je podal duhovno misel, skupaj pa smo tudi zmolili za uspešno šolsko leto.

Zatem nas je pozdravila voditeljica šole Angelika Smole, nam izrekla dobrodošlico,

nas spodbudila za začetek novega šolskega leta ter predstavila učitelje. Otroci so se nato odpravili v razrede, starši pa so imeli roditeljski sestanek.

Za nami je bil lep in spodbuden začetek, ki nam daje upanje, da bo leto polno znanja, prijateljstva in lepih trenutkov.

Angelika Smole

Balantičeva šola

Na prvi jesenski dan, ki je s seboj prinesel nekaj dežja, smo se z veseljem srečali ob začetku šolskega leta.

Zbrani na dvorišču, smo z g. Robertom Brestom zmolili jutranjo molitev. Po njej je ravnateljica gosa Irena Poglajen izrekla dobrodošlico otrokom in staršem: „Spet je zaživela slovenska šola z otroškimi obrazi, polnimi veselega pričakovanja. Veselimo se osmih otrok, ki so danes prvič, morda s strahom, a z radovednostjo prišli med nas. Pred Marijinim oltarjem smo zbrani kot ena sama velika družina! In v družini se vsi pazimo, spoštujemo, spodbujamo in pomagamo med seboj. Podajmo si roke in skupaj začnimo hoditi po praznični poti 75. letnice zvestobe in ljubezni naše drage slovenske šole!"

Podobne besede je namenila v španskem jeziku tudi staršem, ki omogočajo svojim otrokom bogastvo slovenskega jezika in kulture in nas s spoštovanjem spremljajo. Sledilo je nekaj navodil, kako bo potekalo šolsko leto. Otroci bodo razdeljeni v dve veliki skupini. To pa zato, ker bodo starejši imeli do sredine leta prilagojen šolski načrt, ker se bodo vadili za igro. Pouk bo malo drugačen, a zato nič manj učinkovit za poznavanje slovenskega jezika.

Predno smo se razšli v razrede, nam je gosa Irena prebrala poslovilne besede, ki nam jih je tisto jutro poslala gdč. Danica Malovrh: „Po mnogo letih prostovoljne-

ga dela zaključujem svoje učiteljsko poslanstvo in se poslavljam od poučevanja. V vseh teh letih sem imela čast poučevati jezik, ki ni le sredstvo sporazumevanja, temveč tudi zgodovina, kultura, del naše skupne identitete in božji dar.

Posebno sem vesela novih učnih moči, ki so zrasle v tej šoli. Sejali smo ljubezen do slovenstva in seme je obrodilo dragocene sadove.

Vsem želim vse dobro in verjamem, da bo jezik živel naprej, če se bomo zanj odločili z ljubeznijo in v toplini doma, saj „Slovenščina je stvar srca!"

Po 45 letih zvestega in neprecenljivega dela, saj je bila učiteljica vseh današnjih staršev šole, nas gdč. Danica zapušča in jo bomo zelo, zelo pogrešali. Z močnim ploskanjem smo skušali na zelo skromen način priznati vse žrtve, zasluge, delo in ljubezen, ki jih je vložila v naso drago Balantičevo šolo.

Korajžno vstopajmo v jubilejno leto!

Alenka Belic

SLOVENSKI DOM SAN MARTÍN *Občni zbor 2026*

V nedeljo, 29. marca, po ganljivem blagoslovu butaric in oljk na dvorišču zavoda Presvetega Srca Jezusovega nas je č. g. Robert Brest povabil preko procesije v cerkev k sveti maši. Po maši smo šli v Dom na zajtrk.

Po sveti maši in zajtrku smo Sanmartinčani imeli redni letni občni zbor, kot nas zavezuje statut našega društva.

Občni zbor je odprl tajnik Toni Podržaj in ga je vodil po predlaganem dnevnem redu. Najprej sta bila določena dva overovatelja zapisnika, predsednik Marjan Boltežar je v uvodu pozdravil vse zbrane člane in nas povabil k molitvi za člane Doma, ki so nas zapustili v zadnjem letu: Miha Potočnik, Miha Smersu, Frieda Schwendenwein por. Leber in Josefa Gruden por. Ferfolja. Zaključil je z zahvalo vsem, ki so sodelovali na katerikoli način pri delovanju v domu.

Toni Podržaj je prebral podrobno letno poročilo o delovanju odbora in drugih skupin Slovenskega doma San Martín. Nato je prevzela besedo blagajničarka Monika Verbic Leber, prebrala poročilo bilance in nam pojasnila podrobnosti o finančnem in gospodarskem stanju. Član nadzornega odbora Viktor Leber je prebral poročilo, ki pozitivno ocenjuje delo in vodenje odbora v preteklem mandatu. Poročila so bila soglasno potrjena z aplavzom.

Naslednja točka dnevnega reda je bila predstavitev edine liste kandidat in kandidatov ter volitve za novi odbor 2026-2028. Z dvigom rok so prisotni izvolili predlagano listo in jo potrdili s ploskanjem.

Sedanji ožji odbor sestavljajo; predsednik, Marjan Boltežar; podpredsednik, Tomi Kastelic in odborniki: Janez Filipič, Damijan Jerman, Toni Kastelic, Lučka Makek, Ivan Medvešček, Sonia Petkovšek Boltežar, Toni Podržaj in Monika Verbic Leber.

Funkcije odbornikov se po statutu našega društva določijo na prvi seji po občnem zboru.

Zahvalimo se vsem članom starega odbora in z velikim veseljem pozdravljamo člane novega odbora, ki jim želimo mnogo uspehov!!

Ponovno izvoljeni predsednik se je zahvalil vsem za podporo, pomoč in skupno delovanje. Prav tako je tudi prosil za sodelovanje v prihodnje.

Zaključili smo dan z družinskim kosilom, ki sta ga nam pripravila Luis Figueroa in žena Veronika Jesenovec, postregli smo pa odborniki.

Lučka Makek

NAŠ POGOVOR | *Maja Vuksanović*

Po več kot desetletju življenja v Argentini in devetih letih dela na Veleposlaništvu Republike Slovenije v Buenos Airesu se Maja poslavlja od Argentine in slovenske skupnosti, ki jo je v tem času spoznala ne le kot uslužbenko v konzularnem in kulturnem oddelku, ampak tudi kot toplo, odprto, zanimivo in zelo prijazno osebo. Po uspešno opravljenem izpitu na Ministrstvu za zunanje in evropske zadeve Republike Slovenije vstopa v diplomatsko kariero in se vrača v Slovenijo, bogatejša za izkušnje, prijateljstva in globoko povezanost z Argentino.

→ Najprej bi te prosil, da se bralcem na kratko predstaviš (Seveda, mnogi te že poznajo, ampak za druge si »la morocha alta muy simpatica de la Embajada«)

To ni slabo izhodišče (*smeh*). Sem ljubiteljica umetnosti in strastna plesalka tanga, ki me je tudi pripeljal v Buenos Aires. Uživam v dobri hrani in izbranem vinu, saj verjamem, da se življenje skriva v majhnih užitkih. Sem tudi goreča navijačica Novaka Đokovića, katerega neomajna volja in predanost me vedno znova navdihujeta. Rada potujem, odkrivam nove kraje in kulture, ki bogatijo moj pogled na svet.

→ Po dobrih štirinajstih letih življenja v Argentini in devetih letih dela na veleposlaništvu v Buenos Airesu – s kakšnimi občutki se vračaš v Slovenijo in vstopaš v novo poglavje svoje diplomatske poti?

Gre za pomemben košček mojega življenja in v Slovenijo se vračam z mešanico hvaležnosti, ponosa in rahle nostalgije. Buenos Aires bo vedno imel posebno mesto v mojem srcu, zato je slovo posebej težko. Hkrati pa se novega poglavja veselim z radovednostjo in navdušenjem - vsaka sprememba prinaša priložnost za rast, nove izzive in pisanje novih zgodb, ki se jih vsekakor veselim.

→ V vseh teh letih dela na veleposlaništvu si imela priložnost spoznati in predvsem pomagati mnogim potomcem Slovencev v Argentini, pogosto pri tako pomembni zadevi, kot je pridobitev državljanstva. Kaj je zate osebno pomenilo tako tesno delo s skupnostjo? Imaš podatke o številu slovenskih državljanov, ki živijo v Argentini?

Delo s slovensko skupnostjo je bilo zame veliko več kot le del službenih nalog. Že na začetku me je presenetilo, kako močna je vez tukajšnjih Slovencev s Slovenijo, čeprav gre za več generacij, ki so rojene v Argentini. Bila sem priča številnim čustvenim zgodbam in pogosto tudi ponovnim povezovanjem s koreninami, kar vsekakor presega zgolj administrativni proces samega postopka. Biti del teh trenutkov je bilo izjemno dragoceno in človeka vsekakor obogati.

Slovenska skupnost v Argentini je zelo številčna - ocenjuje se, da živi tukaj okoli 30.000 Slovencev oziroma njihovih potomcev, medtem, ko je slovenskih državljanov

nekaj čez 6.000.

→ Poleg konzularnega dela si bila močno vpeta tudi v kulturno dejavnost veleposlaništva, kjer si sodelovala pri organizaciji dogodkov z različnimi pisatelji, glasbeniki in drugimi ustvarjalci. Kateri kulturni trenutki ali srečanja so ti ostali najbolj v spominu?

Sodelovanje na kulturnem področju je zagotovo eden od bolj navdihujočih delov mojega dela na veleposlaništvu, saj mi je omogočilo stik z izjemnimi ustvarjalci. Sama sem po izobrazbi umetnostna zgodovinarica in tudi moja profesionalna pot je bila pred prihodom v Argentino tesno povezana s kulturo in umetnostjo. Vsak dogodek je bil priložnost za ustvarjanje mostov med Slovenijo in Argentino, med umetniki in občinstvom, med različnimi zgodbami in pogledi na svet. Posebej dragoceni se mi zdijo tisti trenutki, ko se med ustvarjalci in občinstvom vzpostavi posebna energija - občutek, da kultura resnično povezuje ljudi, ne glede na razdalje ali razlike. Osebo sem tudi zelo vesela, da sem imela priložnost spoznati Brino Svit, Draga Jančarja, Dubravko Tomšič Srebotnjak in Renato Salecl, če navedem samo nekaj ustvarjalcev.

→ V Argentino si prišla kot Slovenka, z leti pa si razvila posebno navezanost na to državo, njene ljudi, tango, vino in način življenja. Kaj ti je Argentina dala – poklicno in osebno?

Argentina mi je dala izjemno bogato življenjsko in poklicno izkušnjo. Na profesionalni ravni mi je omogočila, da sem se soočila s številnimi novimi izzivi, razvila večjo prilagodljivost in razumevanje medkulturnega dialoga. Delo v tako živahnem in večplastnem okolju me je naučilo tudi potrpežljivosti, iznajdljivosti in odprtosti.

Na osebni ravni pa me je Argentina osvojila s svojo toplino in strastjo do življenja. Ljudje so me sprejeli z izjemno srčnostjo, ob kateri sem se počutila domače, čeprav daleč od doma. Tango me je naučil prisotnosti v trenutku, izostril zavest o minljivosti in pomenu uživanja v drobnih trenutkih. Argentina mi je dala tudi drugačen pogled na življenje - bolj sproščen, a hkrati poln čustev, me utrdila v vztrajnosti in me seveda obdarila z nepozabnimi prijateljstvi.

→ Slovenska skupnost v Argentini je ena največjih in najbolj dejavnih v tujini. Kako vidiš njeno vlogo danes – pri ohranjanju slovenske identitete in hkratni globoki vpetosti v argentinsko družbo?

Slovenska skupnost v Argentini ima izjemno pomembno in hkrati zelo zanimivo dvojno vlogo. Po eni strani ostaja trdno zasidrana v ohranjanju slovenske identitete – jezika, kulture, običajev in zgodovinskega spomina. To se kaže v delovanju številnih društev, šol in kulturnih združenj, ki že desetletja skrbijo, da se slovenska beseda in zavest prenašata na mlajše generacije.

Po drugi strani pa je ta skupnost globoko vpeta v argentinsko družbo. Njeni člani so aktivni na najrazličnejših področjih – od

gospodarstva in znanosti do umetnosti in javnega življenja – ter pomembno prispevajo k razvoju države, ki je postala njihov dom. Prav ta sposobnost prepletanja dveh identitet je ena od pomembnejših vrednosti skupnosti: biti hkrati zvest svojim koreninam in odprt do okolja, v katerem živiš.

Menim, da slovenska skupnost v Argentini danes predstavlja most med državama – ne le v simbolnem, ampak tudi v zelo konkretnem smislu. S svojim delovanjem ohranja živ stik s Slovenijo, obenem pa prispeva k medsebojnemu razumevanju, sodelovanju in prijateljstvu med obema narodoma.

→ Ob slovesu – kakšno sporočilo bi rada namenila slovenski skupnosti v Argentini, ki te ni spoznala le kot diplomatko, temveč tudi preprosto kot Majo?

Ob slovesu bi se slovenski skupnosti v Argentini predvsem rada zahvalila. Hvala za toplino, sprejemanje in občutek doma, ki ste mi ga dali od prvega dne. To bom nosila s seboj za vedno.

Občudujem vašo predanost pri ohranjanju slovenskih korenin. To, kar gradite med generacijami, ni samoumevno – je dragoceno in navdihujoče. Prav zaradi vas Slovenija tukaj živi na poseben, iskren način.

Želim si, da bi še naprej negovali to povezanost, ponos in skupnostni duh ter ostali most med državama, ki ju združujeta zgodovina in srce. Posebej bi rada poudarila pomen mladih. Prav oni so ključ do prihodnosti skupnosti – zato je pomembno, da jih spodbujamo k aktivnemu vključevanju, k učenju jezika, sodelovanju v društvih in kulturnih dejavnostih ter da jim damo prostor, da soustvarjajo vsebino in prinesejo nove ideje. Mladi niso le nadaljevanje tradicije, ampak tudi njena prenova.

→ Maja, zadnje vprašanje, ki ga mnogi (med prvimi tudi jaz) želijo vedeti ... Misliš, da se boš vrnila?

Argentina je postala pomemben del mojega življenja, zato iskreno lahko rečem, da odhajam z občutkom, da del mene ostaja tukaj.

Ali se bom vrnila? Nikoli ne reci nikoli. V diplomaciji in življenju poti pogosto peljejo v nepričakovane smeri. Kar pa vem zagotovo je, da bom z Argentino ostala povezana in da se bom z veseljem vračala, kadar bo priložnost.

In če za konec povzamem eno od najbolj znanih idej iz tanga - vedno se vračamo k ljubezni - k ljudem, spominom, k tistemu, kar nas je zares zaznamovalo.

Así que... no es un adiós, es un hasta luego;

Pogovarjal se je Tomi Kastelic

OkrOgle OBLETNICE | *Emil Cof* (1912 - 2006)

Pred dvajsetimi leti, 26. aprila 2006, je v Rožmanovem domu v Buenos Airesu umrl Emil Cof, oficir jugoslovanske vojske in podpolkovnik domobrancev. Ko je na Vetrinjskem polju zvedel, da britanski transporti domobrance ne vozijo v Italijo, ampak jih vračajo v Slovenijo, je podrejenim ukazal, naj se preoblečejo v civilne obleke in se razpršijo. S tem je na stotine fantov in mož rešil gotove smrti. V Argentini je bil aktiven član in odbornik Zedinjene Slovenije in drugih slovenskih organizacij.

ŽIVLJENJE EMILA COFA

Emil Cof je bil rojen 18. januarja 1912 na Dunaju, kjer je bil njegov oče poštni uradnik. Po prvi svetovni vojni se je družina preselila v Kranj. Tam je dokončal pet let gimnazije, šesti letnik pa v Ljubljani, nato pa se je vpisal v vojno akademijo v Beogradu. Leta 1931 je zaključil študij in postal artilerijski podporočnik. Prvo oficirsko službo je opravil v Slovenski Bistrici, drugo pa v Srbiji. Svoje študije je nadaljeval na geodetski šoli v Beogradu in po končanem študiju postal kapetan. Imel je službo v Beogradu, kjer so dopolnjevali jugoslovanske zemljevide.

Po napadu Hitlerja na Jugoslavijo se je pred Nemci umaknil v Ljubljano. V Ljubljani je navezal stike z nekaterimi častniki jugoslovanske vojske, ki so pripravljali odpor proti okupatorju pod vodstvom generala Mihajloviča, katere je v Sloveniji vodil njegov zastopnik generalštabni major Novak. Komunisti so njihovo delo zasledili in povabili s poštnimi dopisnicami vse oficirje in podoficirje v Osvobodilno fronto, kar je imelo za posledico, da so Italijani zvedeli za njihova imena in naslove in vse oficirje odpeljali v koncentracijsko taborišče Gonars.

Ko so po dobrem letu oficirji prišli domov, je Cof nadaljeval ilegalno delo. Mihajlovičev zastopnik Novak je vse oficirje poslal na Notranjsko v ilegalno. Ob razpadu Italije in ob organizaciji domobranstva je Cof nastopil delovanje v šentviški šoli, spremenjeni v kasarno, kjer je bil za poveljnika Rupnikov zet Suvajdjiž, njegov pomočnik pa Cof. Po smrti Suvajdjiža je Cof postal poveljnik in imel nadzorstvo nad vsem ljubljanskim blokom. Ko ga je zamenjal kapetan Marn, je Cof postal profesor za častnike in podčastnike v šoli, ki je bila v Mostah. Konec septembra 1944 je bil postavljen za poveljnika I. udarnega bataljona slovenskega domobranstva v Stični na Dolenjskem. Udarne bataljon se je boril s partizani na Dolenjskem in imel velike uspehe. V borbi 22. januarja 1945 je bil ranjen in je moral na zdravljenje v vojaško bolnico. Maja 1945 ga je Narodni odbor imenoval za podpolkovnika in ga postavil za poveljnika I. slovenskega polka, s katerim se je 8. maja umaknil na Koroško. Tam je doživel svoje veliko razočaranje, ko je spoznal, da Angleži vračajo domobrance v Jugoslavijo. Ko je bilo na tem, da vrnejo tudi njegov polk, je bilo potrjeno angleško izdajstvo. Tedaj je Cof svojim podrejenim naročil, naj se preoblečejo v civilne obleke in se razbežijo. S tem je rešil velik del svojih fantov.

Iz Vetrinja je Cof odšel v Italijo in postal begunec v taborišču Treviso. V Italiji je zopet nadaljeval ilegalno delo z obiskovanjem posameznih taborišč. Preko Rima se je nato napotil v Argentino.

V Argentini se je zaposlil kot geodet in bil vodilni uradnik v raznih podjetjih do upokojitve. Bil je odbornik in blagajnik tedanjega Društva Slovencev, pa tudi 20 let tajnik in izmenoma uradnik društva Zedinjena Slovenija. Za svoje življenjsko delo je na praznik državnosti 24. junija 1995 prejel priznanje Zedinjene Slovenije "za pogumen nastop v

obrambi političnih svoboščin slovenskega naroda v okviru Slovenskega domobranstva in za zvesto pripadnost slovenski politični emigraciji, potrjeno z vestnim izvrševanjem odgovornosti na odborniških mestih". Do decembra 2000 je bil Cof tudi šef pisarne društva. Odtlej je preživljal zaslužene pokojninske dni v Rožmanovem domu, še naprej pa se je udeleževal prireditev, predvsem nikdar ni manjkal na junijski osrednji spominski proslavi, kjer je kot po činu najvišji domobranski častnik polagal vence pred spomenik padlim v Slovenski hiši v Buenos Airesu. Umrl je 26. aprila 2006.

VOJNI SPOMINI EMILA COFA

Emil Cof je leta 2003 v Svobodni Sloveniji objavil svoje "Vojne spomine". Spomini so bili objavljeni v enajstih zaporednih številkah. Prepišem najbolj pomembne in zanimive spomine, vsi pa so dosegljivi na spletni knjižnici dlib.si:

• Kapitulacija Jugoslavije in začetek ilegale:

V Rogatici, nekaj deset kilometrov pred Sarajevom, nas je 17. aprila doletela kapitulacija jugoslovanske vojske. Nekaj Slovencev (med njimi rezervni stotnik Kobenter iz Radovljice) smo imeli srečo, da nas Nemci niso ujeli, in smo se mogli z vlakom mimo Sarajeva odpeljati proti severu. V Bosanskem Brodu so nas ustaši ujeli in oropali. Nato pa - ker smo z očenašem dokazali, da smo Slovenci in katoličani - so nas izpustili in -ker je bil most porušen- s čolnom prepeljali čez Savo v Slavonski Brod. Tam nam je poveljnik novega hrvaškega bataljona (bivši jugoslovanski major) Hrvat Globočnik dal nekaj denarja, da smo mogli kupiti civilno obleko, nakar smo se razšli. Jaz sem uspel z vlakom priti do Zagreba, sledeči dan pa do Ljubljane, kjer so me starši z veseljem sprejeli.

V Ljubljani sem kmalu srečal dva sošolca iz Vojne akademije, Jožeta Kuharja in Ivana Drčarja, ki ju Nemci tudi niso mogli ujeti. Bili smo prepričani, da bo vojna dolga in da jo bodo sile osi gotovo izgubile. Zato smo sklenili, da se moramo -zvesti svoji vojaški prisegi- podtalno organizirati in biti na razpolago višjemu poveljstvu. Tako smo formirali "trojko" v katero smo, za povezavo z mlajšimi častniki, pritegnili kapetana Gabrijela Hočevarja iz sledeče promocije gojencev Vojne akademije. Naš osebni načrt je bil, da ostanemo na videz mirni, če nas bodo okupatorji (Italijani) pustili pri miru, da pa prihodnjo pomlad (1942) gremo v hribe. Kuhar je dobil zvezo z generalštabnim majorjem Karlom Novakom, katerega je pozneje general Draža Mihajlovič, minister vojske in mornarice Kraljevine Jugoslavije, imenoval za poveljnika Slovenije. Ker smo se zavedali, da bo vojna dolga in da bi vsak oborožen odpor proti okupatorjem v dobi njihove največje premoči na vojnih poljih izzval težke represalije nad narodom, bi bilo popolnoma nesmiselno in zločinsko pričeti s kakšnimi akcijami. Pač pa bi bilo zelo koristno, da bi v hribih skupine častnikov in podčastnikov, v soglasju s političnimi predstavniki, podtalno organizirali vse zavedne Slovence. Tako bi v danem trenutku, ko bi zahodni zavezniki, kakor smo upali, že premagovali sile osi in bi se bližal konec vojne, nastopila tudi v Sloveniji močna jugoslovanska vojska in napadla okupatorje. Tako bi narod v Sloveniji preстал dobo okupacije brez večjih žrtev. Pomagal pa bi napredovanju zaveznikov, posebno če bi se ti izkrcali tudi na Balkanu. Na žalost so nas komunisti s svojimi v državljanski vojni v Španiji leta 1936 izkušeni in sfanatizirani člani prehiteli in že v letu 1941, takoj po prelomu zavezništva

med nacistično Nemčijo in Sovjetsko zvezo, sklenjenega s paktom Ribbentrop-Molotov, odšli v hribe in brez ozira na civilne slovenske žrtve pričeli pod masko Osvobodilne fronte (OF) svojo revolucijo.

• Internacija v Gonars

Ker so komunisti vedeli, da je velika večina častnikov in podčastnikov redne jugoslovanske vojske protikomunistično vzgojena, so - ne vem točnega datuma -, februarja ali marca 1942, poslali po pošti vsem imenovanim odprte dopisnice s pozivi, naj se vključijo v partizane. Vse te pozive je okupator zaplenil in tako dobil v roke imena in naslove vseh vodilnih vojaško šolanih oseb. Zato nas je v noči 19. na 20. marca 1942 aretirjal in po kratkem postopku odpeljal v internacijo v Italijo v Gonars, kljub temu, da nam je - vsaj meni - ob aretaciji rekel „domani a las dieci serete en casa“ (julri ob desetih boste doma). Pa ta „jutri« je bil čez 13 mesecev, kak teden pred Veliko nočjo 1943.

• Profesor na domobranski oficirski šoli in poveljnik 1. Udarne bataljona

Poveljnik domobranskega organizacijskega štaba, tedanji podpolkovnik Franc Krener, me je poslal za profesorja na domobranski oficirski in podoficirski šoli v Mostah in kasneje še za poveljnika minometalskega tečaja. Od tam pa sem bil 18. septembra 1944 imenovan v Stično, da zamenjam dotedanjega poveljnika I. udarnega bataljona slovenskega domobranstva, majorja Ladislava Križa. V Stično sem prispel 19. septembra 1944 ob 16 h. 20. septembra 1944 mi je Križ, potem ko sva obšla vso z bodečo žico in z bunkerji zavarovano Stično, predal poveljstvo nad bataljonom in popoldne odpotoval v Novo Mesto. Sestav 1. udarnega bataljona. Štab: poveljnik podpisani, intendant poročnik Vovk, 6 kurirjev (trije s kolesi pozneje tudi motorist z motorjem 500 ccm) in tri pehotne ter težka četa. 16. četi (100 do 120 domobrancev) je poveljeval poročnik Božo Berlot - oborožena z lahkim orožjem, precej brzostrelk (večinoma zaplenjenih v borbah s partizani); 28. četi (100 do 120 domobrancev) je poveljeval poročnik Stane Bitenc - oborožena podobno, le z manjšim številom brzostrelk; 71. četi (80 do 100 domobrancev) je poveljeval neki narednik (študent), katerega imena se ne spominjam in jo je pozneje prevzel poročnik Viktor Berlot, Božov brat - oborožena z lahkim orožjem. Težki četi (80 do 100 domobrancev in 20 do 25 tovornih živali (mul in konj) je poveljeval aktivni poročnik Ratko Šušteršič - oborožena z dvema težkima minometalca (81 mm), dvema težkima mitraljezoma, več lahкими minometalci in lahkim pehotnim orožjem. Bataljon je štel skupno okoli 450 domobrancev.

• Ranjen

22. 01.1945: Dopoldne je prišel Schumacher z 31. četo, ne vem katerega bataljona. Ob 11. uri smo preko vrhov nadaljevali akcijo v smeri proti Laščam nad Dvorom. Pregnali smo nekaj partizanskih zased. Pri zadnji smo se udarili s partizanskim udarnim bataljonom. Bila je huda borba. Pričelo nam je že zmanjkovati streliva. Na srečo tudi partizanom, ki so se pričeli umikati. V zadnjih trenutkih borbe, ob 14.30 uri, sem bil ranjen v nogo, kar mi je onemogočilo, da bi hodil. Takoj za menoj pa je prejel kroglo v glavo Hauptmann Schumacher in obležal mrtev. Borba je bila z umikom partizanov končana in naš bataljon se je preko Žužemberka vrnil v Stično in Veliki Gaber. Jaz pa sem na muli težke čete na tovornem sedlu odjahal do Žužemberka, kjer

sem presedel na sanitetni avto, s katerim sem prispel v noči med 22. in 23. v Stično. V ambulanti sem bil kot zadnji od pripeljanih ranjencev - na mojo prošnjo - pregledan in strokovno previt ter tam ostal vso noč.

23. 01. 1945: Poročniku Stanetu Bitencu sem oddal zaupna pisna navodila za postopek ob koncu vojne, katera mi je svoječasnoročil polkovnik Mirko Bitenc, pomočnik poveljnika Jugoslovanske vojske v Sloveniji, generala Ivana Prezlja -Andreja.

Tu naj omenim, da sem se v teku let 1944/45 z Bitencem trikrat tajno sestal. Prvič me je obvestil o nastanku Narodnega odbora za Slovenijo in povabil, da ga priznam; drugič sem mu dal pisno prisego vdanosti in poslušnosti imenovanemu odboru in jugoslovanskemu kralju Petru II; tretjič mi je izročil osebno legitimacijo NOS (Narodni odbor za Slovenijo) - v slovenščini in angleščini (glej faksimile), ter mi dal omenjena pisna navodila. S tem je bila praktično doba mojega poveljevanja bataljonu končana.

• Proti koncu vojne

Poveljstva bataljona nisem več prevzel. Opravljal sem razne posle po navodilih organizacijskega štaba domobranstva. Nekaj zadnjih tednov pred koncem vojne pa sem bil zvezni častnik med domobranskim štabom in nemškimi poveljniki policije za ljubljansko pokrajino, žandarmerijskim majorjem dr. Dippelhoffferjem. Z njim sem večkrat obšel razne postojanke in borbene linije, med Kostanjevico in Kočevjem.

24. 04. 1945 ob 15.30 uri smo, na primer, doživeli pri Žužemberku napad Titovih letal. Niso napravila velike škode, razen da so z bombami zadeli pet hiš. Vendar so drobci njihovih bomb leteli preko glav tudi nam, ki smo se iz previdnosti pravočasno zatekli v obstoječe strelske jarke. V noči med 07. in 08. majem 1945 sem se med Grosupljem in Škofljico ločil od dr. Dippelhoffferja, ter pričel zbirati domobranske enote in posamezne domobrance, ki so se umikali iz Dolenjske, Suhe Krajine in od Kočevja, ter jih pripeljal na ljubljansko barje.

Tam smo se ustavili, ker zaradi umikajočih se Nemcev nismo mogli nadaljevati poti. Most preko Ljubljane in dostop do njega sta bila popolnoma zabasana z umikajočimi se nemškimi vojaki in njihovimi vozili. Bilo je precej zmešnjave, ker so prihajali tudi mnogi civilni begunci, cele družine - večinoma svojci domobrancev - z različnimi prevoznimi sredstvi, predvsem s kmečkimi vozovi, s kolesi in tudi peš. Na posameznih cestah, ki so vodile iz barja, sem postavil močne zasede.

• 1. Polk Slovenske vojske

08. 05. 1945: V teku dneva sem prejel od poveljstva Slovenske vojske Jugoslovanske vojske v domovini, kakor se je preimenoval štab Slovenskega domobranstva, pisno naredbu za formiranje 1. polka Slovenske vojske iz domobrantskih enot, katere sem zbral na ljubljanskem barju. Isto naredbu je prejel tudi major Vuk Rupnik za formiranje 2. polka

OKROGLE OBLETNICE | EMIL COF (1912 - 2006)

→ iz strani 5

Slovenske vojske iz enot, ki so se umikale iz Notranjske. Ni bilo dosti časa za formiranje polka. Postavil sem poveljnike bataljonov: za 1. bataljon stotnika Staneta Bitenca; za 2. bataljon stotnika Leopolda Tomica. Ne spominjam se pa koga sem postavil za poveljnika 3. bataljona. Ti so pričeli formirati bataljone in sicer: 1. bataljon na bazi 1. domobranskega udarnega bataljona (Stiškega); 2. bataljon na bazi 3. domobranskega udarnega bataljona (Šentviškega); 3. bataljon na bazi 4. domobranskega udarnega bataljona (Višnjegorskega) in iz enot iz Suhe Krajine in Kočevja. Vsi so omenjene civilne begunce vključevali kot del svoje komore.

• Umik

09. 05. 1945: Ne spominjam se, kdaj in kako - verjetno po telefonu - sem prejel končno povelje za umik. Vsekakor smo se pričeli umikati pozno popoldne, potem ko so Nemci že odšli, kajti ti so zavzeli celo Gosposvetsko cesto, tako da se mi nismo mogli nikamor premakniti, ker je bil most preko Ljubljane popolnoma zabasan. Podrobnosti umika, ki je trajal od 09. maja zvečer do 13. maja 1945 popoldne, se ne spominjam. Glavna smer je bila: Ljubljana, Kranj, Tržič, Ljubelj, Avstrija. Skoraj ves čas je bilo potrebno odbijati napade manjših partizanskih enot in predvsem terence, ki so iz zased napadali in kradli predvsem civiliste, se pa takoj skrili, ko so v koloni prišli domobranci. Pred Ljubeljskim tunelom je nastal velik zastoj in še posebna zmešnjava, ker nemške straže niso pustile Slovencev skozenj. Problem je rešil poveljnik neke srbske enote, ki je ustrelil glavnega stražarja; njegovi tovariši, ki so se znašli v veliki manjšini pred odločno srbsko enoto, so se raje umaknili. Del 1. polka je ostal v zaščitnici in je kot zadnji prišel skozi tunel. Medtem je 2. polk že 11. maja razčistil situacijo mostu preko Drave pri Borovljah in dostop k njemu, kar so dotlej držali v oblasti partizani, ki so v težki borbi imeli zelo veliko izgub.

• Angleška "zaščita"

11. 05. 1945: Po odprtem mostu so pripeljali 3 majhni angleški tanki; z enim je angleški častnik nadaljeval pot do Podgore, kjer so ga predstavniki NOS in SNV (Narodnega odbora za Slovenijo in Slovenske narodne vojske) - potem ko so predstavili domobranci in civilne begunce - prosili za sprejem in zaščito. Angleški častnik jim je rekel, naj gresta zastopnika obeh organizacij na angleško poveljstvo v Celovcu. Tja sta se odpeljala general Krener in član NOS duhovnik Marko Kranjec. V Celovcu se jima je pridružil še dr. Bajlec. Govorili so z nekim angleškim majorjem, ki je znal nemško. Na njihovo prošnjo za zaščito je ta najprej govoril z angleškim poveljstvom v Caserti, potem pa jim je odgovoril, da sprejmejo v zaščito slovenske vojake in civiliste, če pridejo čez Dravo. Čez odprti most so pričeli prehajati: najprej prej omenjena srbska enota, ki je prva prišla skozi tunel, vlasovci in grupe drugih narodnosti ter tudi civilni begunci. Med tem je glavna SNV ostala med Podgoro - kjer je ostal general Krener s štabom - in Borovljami.

13. 05. 1945. Potem ko se je tudi zaščitnica pridružila glavnini, je prešla preko mosta tudi Slovenska narodna vojska. Na levem bregu Drave smo morali - kakor tudi ostale oborožene grupe - oddati orožje Angležem, ki so nas vse napotili na Vetrinjsko polje, kjer so na odprtem polju ločili domobranci in civilne begunce, ter postavili vsakemu delu za taboriščnega poveljnika angleškega oficirja.

• Vetrinjska tragedija

Vojaški del taborišča smo z maloštevilnimi individualnimi šotorski krili in raznimi zasilnimi sredstvi (drevesno lubje, veje in drugo) uredili, tako da smo mogli vzdrževati neki red. Izročitev orožja na levem bregu Drave nas je precej demoralizirala, vendar smo se malo pomirili z neoficielnimi izjavami raznih angleških oficirjev in drugih obiskovalcev, da nas bodo v kratkem prepeljali v Italijo v Palmanovo.

General Krener je dobil povelje, da morajo biti do 31. maja vsi slovenski domobranci prepeljani na določeno mesto. Po vrnitvi v taborišče je ukazal, da 27. maja odidejo podpolkovnik Šturm z dopolnilnim bataljonom, žandarmerijski bataljon, major Škof s tehnično četo in del štaba z generalom Krenerjem, poročnikom Kovačem in podporočnikom Meršolom. Naslednje dni pa po vrsti 1., 2., 3. in 4. polk. Ta dan je k meni prišel major Mehle, poveljnik 4. polka in me prosil, da ga pustim naprej, ker ima v svojem polku zelo veliko civilnih beguncev (Gorenjcev) in se boji, da če ostane zadnji v Vetrinju, ne bo mogel držati reda. Poslal sem ga, naj gre s to prošnjo h generalu Krenerju, ki je po tem obrnil vrstni red za odhod polkov: 4., 3., 2. in 1. Zaradi tega jaz nisem bil vrnjen in sem ostal pri življenju.

28. 05. 1945: Zaradi različnih nasprotujočih si informacij so zjutraj general Krener, polkovnik Mirko Bitenc, dr. Basaj in dr. Bajlec (predsednik in član NOS) odšli v Celovec na poveljstvo, kateremu je načeloval general major sir Murray, poveljnik 6. britanske oklepne divizije, s prošnjo za točno informacijo, kam odvažajo domobranci. Sir Murray jih ni sprejel, temveč Krenerju po svojem adjutantstvu poslal v slabi nemščini nepodpisan listek s sporočilom: "1. Dano mi povelje, ki pravi, da bo vaša enota po železnici odpotovala ob določenih časih na določene kraje. 2. Nisem bil poučen o cilju teh vlakov in o tem ne vem nič določenega. To se me v ostalem tudi ne tiče. 3. Po povelju je treba ta prevoz, kolikor je to človeško mogoče, opraviti brez uporabe sile. Nameravam to povelje izpolniti in bom zelo obžaloval, če bi pri tem moral uporabiti silo. 4. Kot vojak izpolnujem povelje, katero sem prejel z višjega mesta. Vi kot vojak mi morate pri tem biti v pomoč." Medtem je v Vetrinju - pod grožnjo sile - stopil na angleške kamione četrti polk pod poveljstvom majorja Mehleta.

29. 05. 1945: Ker poslani izvidnice niso ugotovile nič sumljivega, je po načrtu ta dan odpotoval 3. polk pod poveljstvom majorja Maksa Kunstlja in artilerijski divizion, katere-

mu je poveljeval major Jelko Hočevar.

30. 05. 1945 je odšel 2. polk, pod poveljstvom podpolkovnika Vuka Rupnika. Ta je v neki hiši v Pliberku zvedel, da z jugoslovanske strani pripelje vlak s praznimi tovornimi vagoni, v katere natrpajo vojake in jih odpeljejo v Jugoslavijo. Zato je naročil nekaterim, pri njem zbranim častnikom, naj se vojaki razbežijo, kar pa so odklonili, češ da je vojne konec in se ne more ponoviti, kar se je zgodilo leta 1943 v Kočevju. Poveljujoči angleški major Winn je Rupniku, ki mu je povedal o nevarnosti, ki čaka domobranci v Jugoslaviji, odgovoril, da mora transport odpraviti in da ga ne zanimajo cilji; Tita pa je označil za dobrega človeka in da se nimajo domobranci ničesar bati. Vendar je zadržal Rupnika od vstopa na vlak. Popoldne se je vrnil v Celovec dr. Janez Janež, ki je odpotoval s 3. polkom in ko je videl, da angleški vojaki izročajo domobranci partizanom, je pobegnil v koruzno polje. V Celovcu je obvestil polkovnika Bitenca, s katerim sta potem obvestila zbrane člane NOS - Basaja, Bajleca, Jelenca, Kranjca in Vebleta - o izročanju domobranci, kar sta tudi potrdila podpolkovnik Drčar in major Tomič, ki sta sledila transportu drugega polka. Basaj je obvestil generala Krenerja. Vsi so sklenili, da je potrebno preostalim domobranci zvečer sporočiti resnico in jim priporočiti, ali naj se preoblečejo v civil in skrijejo v civilnem taborišču, ali pa pobegnejo. Jaz sem okrog 17. ure dobil od Krenerja - ne spomnim se po kakšni poti, verjetno ustno po kurirju - povelje, naj zvečer sporočim podrejenim resnico in dam navodilo, naj se posamično rešijo. Ob 19. sem zbral vse poveljnike bataljonov in čet, jim objasnili položaj in ukazal, da morajo v teku noči izginiti iz taborišča vsi častniki, podčastniki in bivši vaški stražarji in vsi oni, ki mislijo, da bi jih partizani pobili.

31. 05. 1945: Okrog 500 domobranci 1. polka se je le odločilo za vrnitev v Slovenijo z besedami "Kamor so odšli drugi, gremo tudi mi".

Pripravil: Jože Jan

Viri: Svobodna Slovenija, Vestnik, Tabor

OBJAVLJENO V SVOBODNI SLOVENIJI *pred 75 leti*

ŠOLA

Svobodna Slovenija - Leto IX, številka 13 (29. 03. 1951)

Po naključju mi je prišla v roke revija, ki jo izdaja dekliški vzgojni zavod v Buenos Airesu za starše in gojenke. Številka je posvečena zaključku lanskega šolskega leta. Med kopico fotografij vzbudi pozornost ena: "La alumna de mas alto puntaje del Colegio" — najboljša učenka zavoda, kateri pripenja odlikovanje zastopnik prosvetne oblasti. Argentinka? Italijanka? Nemka? Angležinja? Ne! Slovenka je, ki je v tragičnih dneh leta 1945 z materjo vdovo in v gruči nedoletnih bratcev in sestric pritavala bedna, lačna in bosa v begunsko taborišče in od tam dalje v neznani svet. Edini članek v perfektni kasteljanščini, ki ga je napisala gojenka za revijo, je last te Slovenke. Posvetila ga je svoji izmučeni domovini in izlila vanj vso bol, svojo in mamino ob poslednjem pogledu na rodno slovensko zemljo.

Ko omenjamo na tem mestu uspeh te mlade Slovenke, mislimo na dolgo vrsto njenih tovarišev: in tovarišic po drugih argentinskih zavodih, ki so tudi prvi ali pa med prvimi tako po svojih učnih uspehih, kakor po svojih moralnih kvalitetah in ki delajo ne le sebi, ampak celemu našemu narodu čast in velike usluge. Tristo njenih tovarišic se je koncem šolskega leta razšlo po svojih domovih: hčerke bogatašev in revežev, hčerke inteligentov, meščanov, kmetov in delavcev. Stokrat se je imenovalo širom argentinske zemlje ime najboljše učenke. In ob njenem imenu se je porodilo sto drugih vprašanj: Kdo je in od kod? Kje so Slovenci, koliko jih je in kako se jim tam v daljni, nepoznani domovini godi? In stokrat se je ponovila v teh družinah misel na tragedijo našega naroda, ki jo je deklica sama opisala, še bolj pa razlagala svojim

součenkam - ne samo ona, ampak tudi vsi njeni tovariši in tovarišice, ki so prehodili isto trnjevo pot, so delali prav tako. Ne dvomim, da so te misli privedle marsikoga do zaključka: Že mora biti nekaj posebnega ta neznani slovenski narod, čigar sinovi so v nekaj letih zmožni umsko nadkriliti sinove naroda, ki jim je ponudil gostoljubje.

Ali si moremo misliti boljše propagando za naš narod in našo stvar, kakor je ta? Ponavljamo, kar smo že večkrat: našo majhnost, nepoznanost, gospodarsko šibkost in sto drugih stvari, ki jih imajo veliki narodi, more nadomestiti samo kvaliteta, umska in moralna.

Prav je, da se ob tej priliki spomnimo tudi njene matere, ki si s trdim delom v tovarni služi kruh za svojo družinico in z njo vred tudi vseh ostalih slovenskih mater, ki v najtežjih razmerah žrtvujejo vse svoje moči, da bi dale svojim otrokom najboljšo doto: dobro vzgojo.

Bolj kot v domovini nas bo v tujini reševala kvaliteta. Pomislimo: v Velikem

Buenos Airesu pride približno na tisoč prebivalcev en protikomunističen Slovenec! Kaplja v morju! V istem mestu živi 700.000 Italijanov in prav toliko Špancev in močne skupine drugih narodnosti, pa se komaj kdo zmeni zanje. Za nas se bodo zmenili le tedaj, kadar se bo lahko na sto krajih ponavljalo: najboljša uradnica - Slovenka, najzvestejši knjigovodja - Slovenec, najpoštenjši trgovec - Slovenec, najboljši mehanik - Slovenec, najzmožnejši obrtnik - Slovenec, najolikanejši in najboljši tovariš - Slovenec in najboljši kristjani v fari - Slovenci. Samo na ta način nas bo velik svet spoznal in čutil z nami.

Šole odpirajo na novo vrata. Tisoče slovenskih otrok bodo starši pošiljali vanje. Daj Bog, da bi te šole, z odločilnim sodelovanjem očetov in zlasti mater, vzgojile iz naših mladih kvalitetne ljudi, ki bodo kos nalogam, ki jih v svetu čakajo, kjerkoli bodo, obenem pa nikdar ne pozabili, kdo so in kje mora biti njihovo srce.

KAJ SE KUHA V SVOBODNI? | *Buhteljni*

Buhteljni polnjeni z "dulce de leche"

Zakaj buhteljni? Pred šestimi leti, med korono, sem se navdušila nad pripravo in peko sladice in slaščic. Buhteljni so bili eden od prvih receptov, ki sem jih (uspešno) preizkusila, zato imajo posebno mesto v mojem srcu. Z dulce de leche-jem je pa vsak recept boljši in bližje doma :)

SESTAVINE:

- 150 ml mleka (mlačnega)
- 7 g suhega kvasa
- 40 g sladkorja
- 1 žlička vanilijevega sladkorja ali vanilijeve arome
- ½ žličke soli
- 80 g masla (stopljenega) + maslo za pekač in premaz

- 1 jajce
- 320 g moka
- 350 – 400 g dulce de leche repostero
- Sladkor v prahu (za posip)

POSTOPEK:

- V posodi zmešamo toplo mleko in suhi kvas. Pustimo stati 5 minut. Mešanici mleka in kvasa primešamo sladkor, vanilijo in sol. Dodamo stopljeno maslo in jajce ter zmešamo.

- V skledo kuhinjskega robota ali v večjo skledo in ročnim električnim mešalnikom z metlicami za testo, damo presejano moko in prilijemo zmes mokrih sestavin. Na srednji hitrosti gnetemo 5 - 7 minut oziroma tako dolgo, da je testo prožno in gladko ter odstopi od sklede.

- Skledo s testom pokrijemo z živilsko folijo ali kuhinjsko krpo in pustimo vzhajati pri sobni temperaturi približno 1 do 1 1/2 ure.

- Delovno površino dobro pomokamo. Testo razdelimo na 14 - 15 delov, vsak naj tehta približno 40 g - 45 g. Vsako kroglo testa razvaljamo v krog. Na sredino damo dododarno žlico dulce de leche. Vogale testa prepognemo čez nadev in jih na vrhu stisnemo skupaj, da se naredi krogla. Pazimo, da testo dobro prekrije nadev in ni odprtih, skozi katere bi nadev uhajal med peko. Pečač velikosti približno 35 cm x 35 cm dobro namastimo z maslom po dnu in ob straneh.

- Buhteljne zložimo na z maslom namaščen pekač. Pustimo nekaj prostora med njimi in robove, kjer se bodo buhteljni dotikali, premažemo s stopljenim maslom. Pokrijemo s kuhinjsko krpo in pustimo vzhajati pri

sobni temperaturi 1/2 ure – 1 uro, da vidno narastejo.

- Premažemo jih s stopljenim maslom in pečemo 25 min v predhodno segreti pečici pri 180 °C.

- Ko so buhteljni pečeni, jih vzamemo iz pečice in takoj pokrijemo s kuhinjsko krpo za 10 - 15 minut, da se zmeščajo. Nato jih vzamemo iz pekača in pustimo, da se ohladijo na sobni temperaturi. Posujemo s sladkorjem v prahu in postrežemo.

Nataša P. Qualizza

¿QUÉ SE COCINA EN SVOBODNA? | *Buhteljni*

¿Por qué los "buhteljni"? Hace seis años, durante la pandemia del coronavirus, me entusiasmé con la pastelería. Los bollos fueron una de las primeras recetas que probé (con éxito), por eso ocupan un lugar especial en mi corazón. Y con dulce de leche, cualquier receta es mejor y se siente más como en casa :)

Bollos rellenos de dulce de leche

INGREDIENTES:

- 150 ml de leche (tibia)
- 7 g de levadura seca
- 40 g de azúcar
- 1 cucharadita de azúcar de vainilla o esencia de vainilla
- ½ cucharadita de sal
- 80 g de manteca (derretida) + manteca

- extra para el molde y para pincelar
- 1 huevo
- 320 g de harina
- 350 – 400 g de dulce de leche repostero
- Azúcar en polvo (para espolvorear)

PREPARACIÓN:

- En un recipiente, mezclar la leche tibia con la levadura seca y dejar reposar durante 5 minutos. A la mezcla de leche y levadura añadir el azúcar, la vainilla y la sal. Incorporar la manteca derretida y el huevo y mezclar bien.

- En el bol de una batidora de cocina o en un recipiente grande, usando una batidora eléctrica con ganchos para masa, colocar la harina tamizada y añadir la mezcla de ingredientes líquidos. Amasar a velocidad

media durante 5 – 7 minutos, o hasta que la masa esté elástica, suave y se desprege del recipiente.

- Cubrir el recipiente con film transparente o un paño de cocina y deja levar a temperatura ambiente durante aprox. 1 a 1½ horas.

- Enharinar bien la superficie de trabajo. Dividir la masa en 14 – 15 partes, cada una de unos 40 – 45 g. Formar bollos y aplanarlos en círculos. Colocar en el centro una cucharada generosa de dulce de leche. Doblar los bordes de la masa sobre el relleno y cerrarlos bien en la parte superior formando una bola, asegurando que el relleno quede bien cubierto, sin aberturas por donde pueda salir durante el horneado.

- Engrasar bien un molde de aprox. 35 x 35

cm con manteca, tanto en el fondo como en los lados.

- Colocar los bollos en el molde engrasado, dejando un poco de espacio entre ellos. Untar con manteca derretida los lados donde se tocarán los bollos. Cubrir con un paño y dejar levar a temperatura ambiente entre 30 minutos y 1 hora, hasta que aumenten visiblemente de tamaño.

- Pincelarlos con manteca derretida y hornearlos durante 25 minutos en horno precalentado a 180 °C.

- Cuando estén listos, sacarlos del horno y cubrirlos inmediatamente con un paño por 10 – 15 minutos para que se ablanden. Retirarlos del molde y dejar que se enfríen a temperatura ambiente. Espolvorear con azúcar en polvo y servir.

Nataša P. Qualizza

SODELOVANJE ROJAKOV IZ ARGENTINE

na mednarodnih konferencah v Sloveniji "Vzgoja za ljubezen do domovine in države"

V prispevku želimo izpostaviti velik pomen, ki ga ima sodelovanje rojakov iz Argentine s svojimi prispevki na mednarodnih konferencah, ki jih organizira Društvo katoliških pedagogov Slovenije (DKPS) od leta 2019 v Sloveniji.

Člani Društva si prizadevamo ozaveščati učitelje, ki v Sloveniji vzgajajo in izobražujejo naše mlade rodove o neprecenljivi vrednosti poznavanja zgodovine, lastne družine, zgodovine slovenskega naroda in tisočletno prizadevanje naših prednikov, da bi ohranili kulturo, vero, krščanske vrednote ter razvijali in ohranjali slovenski jezik.

K sodelovanju vedno vabimo tudi vas, naše rojake, ki živite po svetu. Do sedaj se je našemu vabilu odzvalo kar lepo število rojakov iz Argentine. Zato se nam zdi vredno, da o tem tudi pisno spregovorimo in seznanimo slovensko skupnost iz katere ste prišli.

Poleg znanj in izkušenj vključujemo tudi umetniške prvine - petje in glasbo, saj želimo udeležencem sporočiti o pomembni vlogi umetniške (po)ustvarjalnosti. V program vpletamo slovenske ljudske in umetne pesmi. V tem delu smo s ponosom prisluhnili našima rojakoma, ki sta se rodila v daljni Argentini,

danes pa živita v Sloveniji in v Avstriji - Marcos Fink in Bernarda Fink. Marcos Fink se nam je na konferenci pridružil večkrat, zapel je slovensko himno ter himno Slovenija v svetu. Slednja je za mnoge pedagoške delavce, udeležence konferenc, bila pravo odkritje.

Ne le to, tudi druge vsebine, ki ste jih predstavili rojaki in rojakinje iz Argentine, so bile sprejete z velikim zanimanjem. Učitelji iz Slovenije so spoznavali in (po)doživljali življenjske zgodbe v predstavljenih referatih iz Buenos Airesa, Mendoze in Bariloche. To je bilo za naše mlade slovenske učitelje celostno izobraževanje, saj so vsebino sprejemali tudi čustveno. Veliko mladih učiteljev v Sloveniji ve malo ali nič o zgodovinskih vzrokih, zakaj je toliko naših rojakov moralo pred osemdesetimi in več leti zapustiti domovino Slovenijo. Premalo vedo tudi o tem, kaj vse so morali početi in kako so se morali organizirati v družini in v slovenski skupnosti, da so zmogli ohraniti moč slovenskih korenin. To moč so slikovito izražali na konferenci. Svoje referate so predstavljali v lepi govornici in pisani slovenščini, skozi odnos do jezika in kulturnega izročila. Bili so prepričljivi v izražanju ljubezni do države Slovenije in Argentine. Slednja jim je dala možnost in priložnost,

da so se lahko tam naselili in ohranjali pripadnost obema državama. Vsem udeležencem smo v društvu zelo hvaležni, da so se opogumili in se odločili za sodelovanje.

Zdi se nam pomembno, da v tem prispevku omenimo imena sodelujočih. Med njimi so nekateri, ki še živijo v Argentini, drugi pa so se preselili oz. vrnili v Slovenijo. Vsi prispevki so objavljeni v E-Zbornikih, najdemo jih na: <https://www.dkps.si/izobrazevanje>.

Na tej povezavi navajamo osnovne podatke o letu in kraju konference, sodelujočih, naslov prispevkov in stran v E-Zborniku, na kateri so ti objavljeni:

KLIKNI TU

Letošnja, osma konferenca, bo 21. novembra 2026 v Kamniku. Potekala bo v živo in po spletu. Vabimo vas, da se nam tudi tokrat pridružite in predstavite svoj primer iz življenja ali dela, ki je povezan z ljubeznijo do naroda in države. Dobrodošli!

Dragica Motik in Marjana Korošec

DRUŠTVO
KATOLIŠKIH
PEDAGOGOV
SLOVENIJE
DKPS

VZGOJA
za ljubezen
do domovine
in države

VABILO

Vabimo vas, da se udeležite 8. mednarodne konference **Vzgoja za ljubezen do domovine in države** z naslovom **Domoljubje skozi znanje in dejanja**.

Sobota, 21. november 2026,
OŠ Frana Albrehta Kamnik
v živo in splet.

Več informacije

KOLEDAR

19. aprila ob 9.45

Exodus - Naša kri v Našem domu San Justo

19. aprila ob 11.30

Exodus - Naša kri na Slovenski pristavi

26. aprila

74. Redni občni zbor Društva Slovenska vas ob 10.30 v Hladnikovem domu.

3. maja

Slovensko romanje k Mariji v Lujan

10. maja

Obletnica Slovenskega doma Carapachay

OSEBNE NOVICE

† SMRT

V Devinu pri Trstu je v četrtek, 9. aprila, umrla **ga. Pinica Breclj roj. Legiša** (102). Pokojna je več let živela v Castelarju. Naj počiva v miru!

“ ZA RAZMISLEK IN NASMEH ”

“En dober pregovor na dan, prežene slabo voljo stran”

PREGOVORI IN CITATI

ZAČETEK

Z začetkom pouka v slovenskih šolah so Slovenski domovi po počitniških mesecih znova zaživeli. Slovenska skupnost se je vrnila v svojo običajno bogato in raznoliko dejavnost: sobotne šole, pevske vaje, šport, vaje gledaliških skupin, mladinska srečanja, sestanki zveze slovenskih mater in žena, seje odborov...

Sobotne slovenske šole so trdni temelj, na katerem se je gradila naša skupnost, in imajo veliko zaslugo, da se po toliko desetletij še vedno ohranja slovenski jezik in slovenska kultura. Koliko ur svojega življenja vlagajo voditeljice in učiteljice v slovenske šole! Kdaj smo se jim za ta trud zadnjikrat zahvalili?

Vsem otrokom in učiteljem želimo uspešno šolsko leto in da bi otroci rastle v modrosti, pa tudi v slovenski zavesti.

Za vesel začetek pa še nekaj pregovorov:

• **Vsak začetek je težak.**
(latinski pregovor)

• **Poznamo začetek, poznamo konec, sredina pa je neznanka.**
(slovenski pregovor)

• **Nikoli ne začenjaj tistega, česar ne moreš končati.**
(angleški pregovor)

• **Kakršen začetek, takšen konec.**
(nemški pregovor)

• **Vsak konec je nov začetek.**
(slovenski pregovor)

• **Kdor bi rad bil dolgo star, mora zgodaj začeti.**
(španski pregovor)

• **Ljubezen in otrok se na začetku smejeta, na koncu solzita.**
(portugalski pregovor)

• **Vse na svetu je najprej majhno, potem pa raste. Le težave so na začetku velike, potem pa so vsak dan manjše.**
(arabski pregovor)

• **Kdor veliko stvari začne, jih malo konča.**
(nemški pregovor)

• **Kdor se na začetku smeji, temu se na koncu smeji.**
(vietnamski pregovor)

• **Začetek je polovica dela.**
(slovenski pregovor)

Izbral: Jože Jan

Romanje v Lujan

Z Marijo romamo v bratstvu h Kristusu.

Program:

ob 9.00 – spovedovanje,

ob 9.30 – sv. maša,

ob 14.00 – procesija,

litanije in blagoslov.

Vodi: msgr. Andrej Stanovnik,
zaslužni nadškof

3. maj 2026

TEČAJI SLOVENŠČINE in štipendije za potomce Slovencev

tečaji za odrasle

tečaji za otroke in mladostnike

štipendije za potomce Slovencev

VALERIA TRČEK, MASA TISELJ, ROBERT PIRELLI, MATIJA MÜLLER, JERNEJ KONTNER, OLGA TETIČKOVIČ, LUDWIG BISCHOF, KRISTOF M. KUŠIN

EXODUS 1945
NAŠA KRI
Naš narod. Naše rane.

19. aprila ob 9.45 uri
V NAŠEM DOMU SAN JUSTO
Hipólito Yrigoyen 2756 - San Justo

19. aprila ob 11.30 uri
NA PRISTAVI
República de Eslovenia 1851 - Castelar

Siposh
www.siposh.com

EUROPA SE LEE
la cultura nos acerca UNIÓN EUROPEA

24 de Abril al 11 de Mayo
PABELLÓN AMARILLO
STAND 1910
La Feria, Feria Ferial
de Buenos Aires - Av. Santa Fe 4301

Slovenija na knjižnem sejmu

SOBOTA, 25. 4. – 15.00
Odkrijmo Slovenijo skozi risbo

sodelujeta María Lucía Ayerbe Rant in Carmen Lucía Pérez Vanzzini

TOREK, 5. 5. – 18.30
Potovanje po Sloveniji: mini tečaj, ples in tipični okusi

sodeluje profesorica Tjaša Lorbek, nastopi slovenska folklorna skupina Mladika

50ª FERIA DEL LIBRO

Svobodno Slovenijo podpirajo

REPUBLIKA SLOVENIJA
URAD VLADE ZA SLOVENCE V
ZAMEJSTVU IN PO SVETU

Antonio Podržaj e Hijos S.R.L.

Grupo HZ

SL*AR
CÁMARA DE COMERCIO
ESLOVENO ARGENTINA

BAJDA s.r.l.

SVOBODNA SLOVENIJA | Glasilo Slovencev v Argentini

Ustanovitelj: Miloš Stare

Lastnik: društvo Zedinjena Slovenija

Predsednik: Jure Komar

Uredniška ekipa:

Jože Jan, Tomi Kastelic, Sofi Komar,
Lucijana Vombergar in Leila Erjavec

SVOBODNA SLOVENIJA / ESLOVENIA LIBRE

Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires - Argentina

email: svobodna.ba@gmail.com

www.svobodnaslovenija.com.ar